

آزمون ۱۲ از ۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - تابستانه دوم (۱۴۰۳/۰۶/۰۹)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۱)

۱. گزینه ۱ درست است.

مقدار $X = a$ را در معادله قرار می‌دهیم و مقدار a را به دست می‌آوریم:

$$3x^2 + 2ax - 20 = 0 \xrightarrow{x=a} 3a^2 + 2a^2 - 20 = 0 \Rightarrow 5a^2 = 20 \Rightarrow a^2 = 4 \xrightarrow{a \text{ مثبت}} a = 2$$

با قرار دادن $a = 2$ معادله اصلی را نوشته و ریشه دیگر را به دست می‌آوریم:

$$3x^2 + 4x - 20 = 0 \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = (4)^2 - 4(3)(-20) = 256 \Rightarrow \sqrt{\Delta} = 16$$

$$x = \frac{-b \pm \sqrt{\Delta}}{2a} \Rightarrow x = \frac{-4 \pm 16}{2(3)} \Rightarrow \begin{cases} x_1 = \frac{-4+16}{6} = 2 \\ x_2 = \frac{-4-16}{6} = \frac{-20}{6} = -\frac{10}{3} \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۱) - معادله درجه دوم؛ سطح دشواری: متوسط)

۲. گزینه ۴ درست است.

$$x^4 - 13x^2 + 36 = 0 \xrightarrow{\text{تجزیه جمله مشترک}} (x^2 - 4)(x^2 - 9) = 0$$

$$\begin{cases} x^2 - 4 = 0 \Rightarrow x^2 = 4 \Rightarrow x = \pm 2 \\ x^2 - 9 = 0 \Rightarrow x^2 = 9 \Rightarrow x = \pm 3 \end{cases} \rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها صفر است}$$

(ریاضی و آمار (۱) - معادله درجه دوم؛ سطح دشواری: دشوار)

۳. گزینه ۲ درست است.

$$\begin{cases} s = x_1 + x_2 = -\frac{b}{a} \\ P = x_1 \times x_2 = \frac{c}{a} \end{cases}$$

می‌دانیم:

بنابراین:

$$S = -\frac{b}{a} = -\frac{-1}{-3} = -\frac{1}{3}, \quad P = \frac{c}{a} = \frac{9}{-3} = -3$$

$$x_1^2 x_2 + x_1 x_2^2 = x_1 x_2 (x_1 + x_2) = P \times S = (-3) \left(-\frac{1}{3}\right) = 1$$

حال داریم:

(ریاضی و آمار (۱) - معادله درجه دوم؛ سطح دشواری: متوسط)

۴. گزینه ۳ درست است.

کل معادله را در $(x+1)(2x-1)$ ضرب می‌کنیم:

$$(x+1)(2x-1) \times \frac{2x}{x+1} - (x+1)(2x-1) \times \frac{x-1}{2x-1} = (x+1)(2x-1) \times 1$$

$$\Rightarrow 2x(2x-1) - (x+1)(x-1) = (x+1)(2x-1) \Rightarrow 4x^2 - 2x - x^2 + 1 = 2x^2 + x - 1$$

$$\Rightarrow x^2 - 3x + 2 = 0 \Rightarrow P = \frac{c}{a} = 2$$

حاصل ضرب ریشه‌ها:

(ریاضی و آمار (۱) - معادله گویا؛ سطح دشواری: متوسط)

۵. گزینه ۳ درست است.

دامنه تابع باید مجموعه A باشد که فقط در گزینه (۳) درست می‌باشد.

(ریاضی و آمار (۱) - مفهوم تابع؛ سطح دشواری: آسان)

۶. گزینه ۲ درست است.

$$x = 0 \Rightarrow f(0) + f(2) = 3$$

$$x = -2 \Rightarrow f(-2) + f(0) = 1$$

$$(f(0) + f(2)) - (f(-2) + f(0)) = 3 - 1 \Rightarrow f(2) - f(-2) = 2$$

از اختلاف دو عبارت فوق داریم:

(ریاضی و آمار (۱) - ضابطه جبری تابع؛ سطح دشواری: دشوار)

۷. گزینه ۱ درست است.

$$2a - 1 < 2x - 1 < 3 \xrightarrow{\text{واحد تفریق}} 2a < 2x < 4 \xrightarrow{\text{در ۲ ضرب}} a < x < 2$$

نامساوی فوق همان برد تابع می باشد؛ بنابراین:

$$\begin{cases} 2a - 1 < y < 3 \\ 1 < y < b \end{cases} \rightarrow \begin{cases} b = 3 \\ 2a - 1 = 1 \Rightarrow 2a = 1 + 1 = 2 \Rightarrow a = 1 \end{cases}$$

در این صورت تابع $g(x) = 3x + 1$ خواهد بود.

نقطه تقاطع توابع f و g از $f = g$ به دست می آید:

$$3x + 1 = 2x - 1 \Rightarrow 3x - 2x = -1 - 1 \Rightarrow x = -2$$

$$\begin{cases} f(x) = 2x - 1 \\ g(x) = 3x + 1 \end{cases} \xrightarrow{x=-2} y = -5$$

مختصات نقطه برخورد $(-2, -5)$ می باشد:

(ریاضی و آمار (۱) - تابع خطی؛ سطح دشواری: دشوار)

۸. گزینه ۴ درست است.

چون علامت پشت پرانتز مثبت است دو شاخه سهمی رو به بالا و رأس سهمی $\min$ است.

ریشه عبارت داخل پرانتز طول رأس سهمی و محور تقارن می باشد؛ پس، $x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3$

عدد ثابت بیرون پرانتز یعنی (-2) عرض نقطه رأس سهمی است؛ پس، نقطه $(3, -2)$ رأس سهمی می باشد.

برای به دست آوردن محل تلاقی سهمی با محور y ها کافی است $x = 0$ قرار دهیم:

$$x = 0 \Rightarrow y = (0 - 3)^2 - 2 \Rightarrow y = 9 - 2 = 7$$

(ریاضی و آمار (۱) - نمودار تابع درجه دوم؛ سطح دشواری: آسان)

۹. گزینه ۲ درست است.

در حالت کلی طبق نمودار چون رأس سهمی $\max$ می باشد؛ پس، ضریب x^2 باید منفی باشد. گزینه (۴) مطلوب نیست. در

نمودار سهمی محل برخورد با محور عرض ها عددی مثبت است؛ پس، عدد ثابت ضابطه باید مثبت باشد گزینه (۳) مطلوب

نیست چون طول رأس سهمی طبق نمودار مثبت می باشد. بنابراین، باید ضرائب a و b در معادله سهمی مختلف علامت باشند

و گزینه (۱) مطلوب نمی باشد.

(ریاضی و آمار (۱) - نمودار تابع درجه دوم؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰. گزینه ۴ درست است.

زمان پاسخگویی مقدار عددی است. از طرفی اختلاف مدت پاسخگویی و نسبت آن ها بامعنی است پس کمی نسبتی است.

رشته تحصیلی چون متغیر غیر عددی است و ترتیب خاصی ندارد کیفی اسمی می باشد.

(ریاضی و آمار (۱) - گردآوری داده ها؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱. گزینه ۲ درست است.

$$\text{مجموع ۸ داده} \quad 119 = 162 - 43 \Rightarrow \text{مجموع ۹ داده اولیه} \quad 9 \times 18 = 162$$

$$\text{میانگین ۱۰ داده آماری} \quad \bar{x} = \frac{139}{10} = 13.9 \Rightarrow \text{مجموع ۱۰ داده} \quad 119 + 8 + 12 = 139$$

(ریاضی و آمار (۱) - معیارهای گرایش به مرکز؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲. گزینه ۱ درست است.

داده‌ها را از کوچک به بزرگ نوشته و چارک‌های اول و سوم را مشخص می‌کنیم:

$$\begin{array}{ccccccc} 35, & 38, & 40, & 42, & 46, & 50, & 54, 55, 60, 66 \\ & & \downarrow & & & & \downarrow \\ & & Q_1 & & & & Q_3 \end{array}$$

داده‌های ۴۲، ۴۶، ۵۰ و ۵۴ درون جعبه نمودار جعبه‌ای قرار می‌گیرند:

$$\bar{X} = \frac{42 + 46 + 50 + 54}{4} = \frac{192}{4} = 48$$

$$S^2 = \frac{(42-48)^2 + (46-48)^2 + (50-48)^2 + (54-48)^2}{4} = \frac{36 + 4 + 4 + 36}{4}$$

$$\Rightarrow S^2 = \frac{80}{4} = 20 \Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sqrt{20} = \sqrt{4 \times 5} = 2\sqrt{5}$$

(ریاضی و آمار (۱) - معیارهای پراکندگی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۳. گزینه ۳ درست است.

تعداد کارمندان با مدرک دکتری را به‌دست می‌آوریم:

$$\frac{X}{48} \times 360 = 45 \Rightarrow \frac{X}{48} = \frac{45}{360} \Rightarrow \frac{X}{48} = \frac{1}{8} \rightarrow X = \frac{48}{8} = 6$$

بنابراین تعداد کارمندان با مدرک فوق لیسانس ۱۲ می‌باشد.

$$48 - (6 + 12) = 30 \Rightarrow \text{تعداد کارمندان با مدرک لیسانس و فوق دیپلم}$$

(ریاضی و آمار (۱) - نمودار یک‌متغیره؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۴. گزینه ۱ درست است.

ابتدا وزن محمد را به‌دست می‌آوریم:

$$99 = 270 - (31 + 140) \Rightarrow \text{وزن محمد}$$

می‌دانیم در نمودار حبابی نسبت متغیر سوم برابر توان دوم نسبت شعاع دایره‌ها می‌باشد، بنابراین:

$$\frac{\text{وزن علی}}{\text{وزن محمد}} = \left(\frac{r_A}{r_m} \right)^2 \Rightarrow \frac{X}{99} = \left(\frac{2}{3} \right)^2 \Rightarrow \frac{X}{99} = \frac{4}{9} \Rightarrow X = \frac{4 \times 99}{9} = 44$$

(ریاضی و آمار (۱) - نمودار چندمتغیره؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۵. گزینه ۲ درست است.

$$\text{زاویه بین شعاع‌ها} = \frac{360}{n}$$

اگر در حالت اولیه تعداد متغیرها n باشد داریم:

$$\text{زاویه بین شعاع‌ها} = \frac{360}{3n}$$

در حالتی که تعداد متغیرها $3n$ می‌شود:

اختلاف زاویه‌ها 40 درجه می‌باشد. بنابراین:

$$\frac{360}{n} - \frac{360}{3n} = 40 \Rightarrow \frac{3 \times 360 - 360}{3n} = 40 \Rightarrow \frac{2 \times 360}{3n} = 40 \Rightarrow 120n = 720 \Rightarrow n = \frac{720}{120} = 6$$

در حالتی که تعداد متغیرها $3n = 3 \times 6 = 18$ می‌باشد:

$$\text{زاویه بین شعاع} = \frac{360}{18} = 20 \text{ درجه}$$

(ریاضی و آمار (۱) - نمودار چندمتغیره؛ سطح دشواری: دشوار)

اقتصاد

۱۶. گزینه ۳ درست است.

- اقدام برای افزایش بهره‌وری دلایل متعددی دارد اما یکی از مهم‌ترین آن‌ها کاهش هزینه‌ها و در پی آن افزایش سود است.
 - کاهش رشد چه اسمی و چه واقعی اقدام مثبتی نیست که تولیدکنندگان برای تحقق آن با یکدیگر رقابت کنند.
 - افزایش بهره‌وری به تولید بیشتر و در نهایت عرضه بیشتر می‌انجامد.
 - کاهش نرخ مالیات در اختیار تولیدکننده نیست و از سمت دولت‌ها تعیین می‌شود.
- (اقتصاد - فصل ۱، مبحث دوری از وضعیت زیان؛ سطح دشواری: آسان)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

- مالیات زمانی منفعت دارد که در پرداخت، میزان کمتری از دست‌آورد را تصاحب نماید و در شرکت‌های سهامی به نسبت انواع و مدل‌های دیگر کسب و کار، میزان بیشتری مالیات پرداخت می‌گردد.
 - و مورد ذکرشده از مزایای کسب و کارهای شخصی محسوب می‌شود.
- (اقتصاد - فصل ۱، درس ۲، مبحث ایجاد شرکت؛ سطح دشواری: آسان)

۱۸. گزینه ۴ درست است.

- الف) قیمت ۲,۰۰۰,۰۰۰ را در جدول پیدا می‌کنیم. از ما درآمد را خواسته؛ پس باید به فروش توجه کرد:
- $$\text{درآمد} = ۲,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$
- ب) زمانی که قیمت ۱۵۰,۰۰۰ ریال است و میزان تقاضا بیشتر از مقدار عرضه کالا است؛ بنابراین ما با کمبود عرضه مواجه هستیم. میزان پولی که مصرف‌کننده پرداخت می‌کند؛ برابر است با، حاصل ضرب این مقدار در میزان کالایی که در بازار موجود است.
- $$\text{مقدار پرداختی مصرف‌کننده} = ۱۵۰,۰۰۰ \times ۱۰ = ۱,۵۰۰,۰۰۰$$
- پ) با توجه به قیمت تعادلی (۱,۲۰۰,۰۰۰) در سطح قیمت گفته‌شده (۱,۰۰۰,۰۰۰) بنابراین با کمبود عرضه مواجه هستیم.
- $$۲۰ - ۴۰ = -۲۰ = \text{کمبود عرضه}$$
- ت) در سطح قیمت ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال چون بالاتر از قیمت تعادلی است بنابراین دارای مازاد عرضه داریم.
- $$۴۰ - ۲۰ = ۲۰ = \text{مازاد عرضه}$$

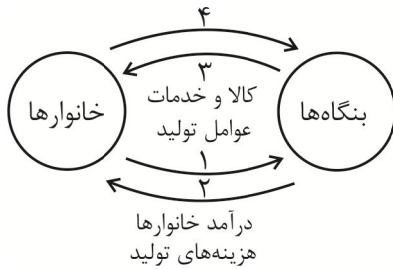
(اقتصاد - فصل ۲، درس ۵، مبحث عرضه و تقاضا؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۹. گزینه ۴ درست است.

- الف) تومان $۷,۰۰۰ = x \Rightarrow ۷۰۰ = x \times \frac{۱۰}{۱۰۰} \Rightarrow ۷۰۰ = \frac{x}{۱۰} \Rightarrow x = ۷,۰۰۰$ $\Rightarrow$ نرخ مالیات $\times$ ارزش محصول = مالیات
- ب) مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده — مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده = مالیات بر ارزش افزوده خالص در مرحله قبل
- تومان $۶۰۰ = ۱,۳۰۰ - ۷۰۰ =$ مالیات بر ارزش افزوده خالص
- پ) ارزش محصول در مرحله قبل - ارزش محصول در این مرحله = ارزش افزوده هر مرحله
- تومان $۱,۰۰۰ - ۰ = ۱,۰۰۰ =$ ارزش افزوده هر مرحله
- ت) نرخ مالیات $\times$ ارزش محصول = مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده
- تومان $۳۰۰ = ۳,۰۰۰ \times \frac{۱۰}{۱۰۰} =$ مالیات جمع‌آوری شده توسط فروشنده
- (اقتصاد - فصل ۲، درس ۶، مسئله مالیات بر ارزش افزوده؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۱ درست است.

درآمد حاصل از فروش محصولات:

الف) بنگاه‌ها، زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را یا به‌طور کلی عوامل تولید را از خانوارها دریافت و تأمین می‌نمایند. (مسیر شماره ۱)

ب) بنگاه‌ها با فروش محصولاتشان از طریق عرضه به خانوارها (مسیر شماره ۳) درآمد کسب می‌کنند. (مسیر شماره ۴)

پ) بنگاه‌ها در ازای عوامل تولید دریافت‌شده، هزینه آن را در قالب حقوق و دستمزد، اجاره یا خرید به خانوارها پرداخت می‌نمایند که برای خانواده‌ها تولید درآمد می‌کنند و برای بنگاه‌ها پرداخت هزینه‌های تولید محسوب می‌شود. (مسیر شماره ۲) (اقتصاد - فصل ۲، درس ۵، سطح دشواری: دشوار)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

الف) برای محاسبه سود یا زیان اقتصادی به روش زیر عمل می‌کنیم:

(هزینه پنهان + مجموع هزینه‌های آشکار) - درآمد = سود یا زیان اقتصادی

هزینه‌های آشکار:

میلیون تومان $5,280 = 440 \times 12$ ماه حقوق سالیانه کارگران

میلیون تومان $2,040 = 170 \times 12$ ماه هزینه سالیانه مواد اولیه

میلیون تومان $8,620 = 5,280 + 2,040 + 1,300$ = مجموع هزینه‌های آشکار

میلیون تومان 400 = سود سالانه اوراق مشارکت = هزینه پنهان = هزینه فرصت

میلیون تومان سود $80 = 9,100 - (8,620 + 400) = 9,100 - 9,020$ = سود یا زیان اقتصادی

چون درآمد از مجموع هزینه‌ها بیشتر است بنگاه با سود اقتصادی روبه‌رو بوده است.

ب) همانطور که اشاره شد درآمدی که صاحب بنگاه از آن صرف‌نظر کرده، تحت عنوان هزینه فرصت با هزینه پنهان عنوان می‌گردد.

(اقتصاد - فصل ۱، درس ۱ و ۳، مبحث مسئله سود و زیان؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

- بیکاری که هنگام رکود رخ می‌دهد، «بیکاری دوره‌ای» نامیده می‌شود.

- درصد تغییر سالانه در سطح عمومی قیمت‌ها، نرخ «تورم» نام دارد.

- سیاست دولت در کاهش نقدینگی در گردش پول، «سیاست پولی انقباضی» نامیده می‌شود.

- شاخص دهک‌ها، یک شاخص برای نشان دادن پیشرفت در زمینه عدالت اقتصادی است.

(اقتصاد - فصل ۳، درس ۸، مبحث انواع بیکاری، درس ۹، مبحث تورم و سیاست‌های پولی و درس ۱۱، مبحث شاخص

توزیع درآمد؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۳. گزینه ۳ درست است.

الف) نرخ سود این سپرده‌ها تا پایان دوره قرارداد تغییری نمی‌کند = مزایای سپرده بلندمدت

ب) اگر نرخ سود عمومی افزایش یابد، نرخ سود این سپرده‌ها در حد توافق باقی می‌ماند = معایب سپرده بلندمدت

پ) با مقدار خیلی کم از پول می‌توان این حساب را افتتاح کرد = مزایای سپرده کوتاه‌مدت

ت) می‌توان از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرد = مزایای سپرده بلندمدت

(اقتصاد - فصل ۴، درس ۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

کشور «الف» در تولید عسل مزیت مطلق دارد، چون بیشترین میزان عسل را تولید کرده است، کشور «ب» در تولید چای مزیت مطلق دارد چرا که بیشترین میزان چای را تولید کرده است.

بنابراین اصل مزیت مطلق کشور «الف» چای مورد نیاز خود را از کشور «ب» عسل مورد نیاز خود را از کشور «الف» وارد کند. در این میان کشور «پ» در هیچ کدام از کالاها مزیت مطلق ندارد. اما در کشور خود در تولید چای مزیت نسبی دارد؛ بنابراین طبق اصل مزیت نسبی کشور «پ» بر تولید چای متمرکز می شود و عسل مورد نیاز خود را از کشور «الف» وارد می کند. (اقتصاد - درس: ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

- شکل گیری اقتصاد یکپارچه و مستقل مربوط به نیمه اول دوره صفویه می باشد.
- تأسیس بانک های روسی و انگلیسی، تأسیس شرکت اسلامی و بهبود راه های ارتباطی ایران با برقراری خطوط تلگراف مربوط به دوره قاجار می باشند.
- جدا شدن اقتصاد ایران از ابعاد هویتی، فرهنگی و تاریخی خود و اجرای برنامه های موسوم به انقلاب سفید از ویژگی های مربوط به دوره پهلوی می باشند.
(اقتصاد - فصل ۳، درس ۱۰، مبحث مسیر تاریخی اقتصاد ایران؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

بررسی موارد نادرست:
- مصرف مسئولانه، مصرفی است که اجازه می دهد، چرخه تبدیل ها و تغییرات طبیعی همواره ادامه پیدا کند و متوقف نشود.
- در مرحله چهارم خرید هوشمندانه، ویژگی هایی از کالای هدف که بیشتر برایمان مهم است را مشخص می کنیم.
(اقتصاد - فصل ۴، ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۳ درست است.

مجموع هزینه های شخص را محاسبه می کنیم: (بدون محاسبه پس انداز)

$$\begin{aligned} \text{تومان } 94,500,000 &= \text{مجموع مخارج} \\ \text{مجموع هزینه ها} - \text{درآمد} \\ 114,500,000 - 94,500,000 &= 20,000,000 \end{aligned}$$

درآمدش از هزینه هایش بیشتر است.
(ب)

$$\begin{aligned} \text{پس انداز} + (\text{مجموع هزینه ها} - \text{کل درآمد}) &= \text{خمس} \\ (114,500,000 - 94,500,000) + 20,000,000 &= 40,000,000 \\ 40,000,000 \times \frac{1}{5} &= 8,000,000 \text{ خمس پرداختی} \end{aligned}$$

(اقتصاد - درس: ۱۱، سطح دشواری: دشوار)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

الف) محاسبه تولید کل به قیمت اسمی در سال ۲۰۱۸:

$$\begin{aligned} A \text{ کالای } &= 200 \times 1,800 = 360,000 \\ B \text{ کالای } &= 200 \times 4,000 = 800,000 \\ \text{تولید کل به قیمت جاری (اسمی)} &= 360,000 + 800,000 = 1,160,000 \\ \text{(ب) محاسبه قیمت تولید کل به قیمت واقعی (ثابت) براساس سال پایه در سال ۲۰۱۸:} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A \text{ کالای } &= 200 \times 1,200 = 240,000 \\ B \text{ کالای } &= 200 \times 1,500 = 300,000 \\ \text{تولید کل براساس قیمت واقعی (ثابت)} &= 240,000 + 300,000 = 540,000 \\ \text{(پ) برای مقایسه باید تولید کل سال ۲۰۱۷ هم محاسبه کنیم:} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} A \text{ کالای در سال ۲۰۱۷} &= 400 \times 1,200 = 480,000 \\ B \text{ کالای در سال ۲۰۱۷} &= 300 \times 1,500 = 450,000 \\ \text{تولید کل در سال پایه} &= 480,000 + 450,000 = 930,000 \Rightarrow 930,000 > 540,000 \end{aligned}$$

در سال ۲۰۱۸ رشد منفی داشتیم.

(اقتصاد - درس ۱۱: واقعی و اسمی؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

الف) روش کلی در تعیین میزان فقر آن است که نیازمندی‌های افراد یا خانوار را با توانمندی آنان برای دستیابی به آن نیازها مقایسه کنیم.

ب) همواره مهم‌ترین عامل ابداع شکل جدیدی از پول، مشکلات به وجود آمده در نقل و انتقال پول در حجم و تعداد مبادلات زیاد آن است.

پ) پول‌های کاغذی، تحریری و الکترونیکی خصوصیتی اعتباری دارند به این معنی که سند یا رسیدی که دارید به شما امکان می‌دهد معادل ارزش ذکر شده کالا یا خدمات دریافت کنید. اطمینانی که مردم به ارزش پول در مبادلات دارند، پشتوانه پول به شمار می‌رود.

(اقتصاد - فصل ۳، درس ۸، مبحث بیکاری و رکود و درس ۹، مبحث پول چیست؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۰. گزینه ۱ درست است.

الف) هزینه فرصت رفتن از نقطه «ج» به سمت نقطه «د» صرف‌نظر از تولید ۵۰ واحد پمپ کفکش است:

$$\text{واحد } ۵۰ = ۲۱۰ - ۱۶۰$$

ب)

$$\text{تومان } ۳,۰۰۰,۰۰۰ = \frac{\text{درآمد در نقطه «د»}}{\text{تعداد تولید}} = \frac{۱,۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰}{۴۵۰}$$

(اقتصاد - فصل ۱، درس ۴، مسئله مرز امکانات تولید؛ سطح دشواری: متوسط)

علوم و فنون ادبی (۱)

۳۱. گزینه ۱ درست است.

سطح واژگانی، یکی از موضوعات مربوط به قلمرو زبانی است که در آن لغت‌ها از نظر فارسی یا غیرفارسی بودن، روابط معنایی کلمات از قبیل ترادف، تضاد، تضمین و تناسب، نوع گزینش و همچنین درست‌نویسی واژه‌ها بررسی می‌شود.
(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۳۲. گزینه ۴ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

در آغاز این دوره، دولت سامانی روی کار آمد و رسم‌ها و سنت‌های فرهنگی کهن ایرانی را رواج داد.
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قرن چهارم هجری، دوران غلبه، رواج، حفظ و ارائه آداب و رسوم ملی بود.

(۲) پایه حماسه‌های ملی به زبان فارسی در این قرن گذاشته شد که زبان فارسی را با ادبیات غنی آن به اوج رسانید.

(۳) در زمان سامانیان، بخارا عمده‌ترین مرکز فرهنگی به شمار می‌آمد. همچنین قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم، مهم‌ترین دوره تمدن اسلامی ایران بوده است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۴۱ و ۴۲، سطح دشواری: متوسط)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

با توجه به صفحه (۳۹ و ۴۰) کتاب درسی، توضیحات گزینه‌های (۱، ۲ و ۴) درست آمده است

اما در گزینه (۳)، منظومه «درخت آسوریک» و «یادگار زیربان»، هر دو، اصل پارتی دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۳۹ و ۴۰ - سطح دشواری: متوسط)

۳۴. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، هرچند که به ظاهر از واژه‌ای چون «خشم» استفاده شده است؛ اما لحن و آهنگ کلام به بیان شادی درونی شاعر و شور و سرمستی او می‌پردازد.

سایر گزینه‌ها درست هستند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۲۲ و ۲۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۵. گزینه ۲ درست است.

با توجه به مطالب صفحه ۶۴ و ۶۵ کتاب درسی، توضیحات مربوط به موارد «پ، ث، ج» جزو ویژگی‌های نشر دوره سامانی و توضیحات موارد «الف، ب، ت» مربوط به نشر دوره غزنوی و سلجوقی است که در ادامه دوره سامانی رواج می‌یابد.

نکات تکمیلی:

- دوره سامانی:

- ایجاز و اختصار در لفظ و معنا؛
 - تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی؛
 - کوتاهی جملات؛
 - لغات کم کاربرد فارسی در مقایسه با دوره‌های بعد؛
 - بهره‌گیری کمتر از لغات عربی؛
 - افزایش کاربرد نشانه‌های جمع فارسی بر جمع عربی؛
- مثال: ترجمه تفسیر طبری، تاریخ بلعمی، التفهیم، شاهنامه منشور ابومنصوری.
- دوره غزنوی و سلجوقی:

- اطناب؛
 - تمثیل و استشهاد به آیات، احادیث و اشعار؛
 - حذف افعال به قرینه؛
 - افزایش کاربرد لغات عربی؛
- مثال: تاریخ بیهقی، قابوس‌نامه، سفرنامه ناصر خسرو، سیاست‌نامه، کیمیای سعادت، کشف المحجوب (علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۴ و ۶۵ - سطح دشواری: متوسط)

۳۶. گزینه ۱ درست است.

با توجه به مطالب صفحه ۶۴، ۸۲ و ۸۴ کتاب درسی، کتاب‌های «کشف‌الاسرار میبدی و مناجات‌های خواجه عبدالله انصاری» نشر موزون و «مسجع» دارند و ترجمه تفسیر طبری، نشر ساده و کلیله و دمنه نیز نشر فنی دارد.

موزون (به‌کارگیری سجع)	فنی (آوردن آرایه‌های ادبی)	ساده
- کشف‌الاسرار وعدة الابرار - نشرهای خواجه عبدالله انصاری	- دوره اوج قرن ۶ - نخستین نمونه: کلیله و دمنه - قابوسنامه - تاریخ بیهقی - چهارمقاله - مقامات حمیدی	- شاهنامه ابومنصوری - ترجمه تفسیر طبری - تاریخ بلعمی

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۴، ۸۲، ۸۴ - سطح دشواری: متوسط)

۳۷. گزینه ۴ درست است.

به استناد توضیحات صفحه ۶۲ و ۶۳ کتاب درسی، تمام موارد مطرح‌شده در این تست، جزو ویژگی‌های شعر در «سبک خراسانی» است؛ به جز مورد «پ». با این توضیح که قالب عمده شعر این دوره، قصیده است نه غزل و قالب غزل نیز در این دوره رشد می‌کند.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۲، ۶۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۸. گزینه ۱ درست است.

الف) جناس همسان: روان (جاری) و روان (جان)

ب) سجع: بیستم و شکستم

پ) اشتقاق: خدمت و مخدوم

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶ و ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

- واژه‌آرایی: کار و کار
- سجع: یار و دلدار و کار
- جناس: یار و کار
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۳ و ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۰. گزینه ۴ درست است.

- جناس ناهمسان: نوح و روح (اختلافی)
- سجع: روح و مفتوح و مشروح
- اشتقاق: فاتح و مفتوح
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱ و ۳) جناس همسان وجود ندارد.
- ۲) جناس ناقص یا ناهمسان افزایشی وجود ندارد.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶ و ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

- بین «خویش» (خود) و «خویش» (خویشاوند و فامیل) جناس همسان (تام) برقرار است؛ اما در سایر گزینه‌ها با جناس ناهمسان مواجه هستیم:
- ۱) یار و دیار (جناس ناهمسان افزایشی)
 - ۲) نظر و منظر (جناس ناهمسان افزایشی)
 - ۴) مَهر و مهر (جناس ناهمسان حرکتی یا ناقص حرکتی؛ مَهرِ مهر: اضافه تشبیهی نیز دارد).
 - * به جناس‌های ناهمسان، ناقص هم می‌گویند.
 - (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۲. گزینه ۱ درست است.

- در بیت «ب»، واژه‌های دو مصراع، هم در وزن و هم در حرف آخر، مشترک هستند و به‌صورت سجع متوازی ذکر شده‌اند. سایر ابیات دارای موازنه‌اند.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۳. گزینه ۳ درست است.

- شعر دارای دو قافیه پایانی (ذوقافیتین) نیست.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- ۱) بین واژه‌های «زنده»، «خنده» و «پاینده» قافیه درونی برقرار است.
 - ۲) «دولت» و «دولت» دارای واژه‌آرایی و تکرار واج «د، م، ...» واج‌آرایی را آفریده است.
 - ۴) بیت مندرج در این گزینه با بیت صورت سؤال، ارتباط مفهومی دارد و هر دو به کمال‌بخشی و ارزش‌بخشی عشق تأکید دارند.
 - (علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۲۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۴. گزینه ۳ درست است.

- در گزینه «۳»، در بیت «پ»: قافیه براساس قاعده دو است و «-ست»: حروف قافیه و براساس الگوی «مصوّت کوتاه + صامت + صامت» می‌باشد، درحالی‌که در بیت «ث»، «-ت»: حروف قافیه است و براساس الگوی «مصوّت کوتاه + صامت» ساخته شده است.
- در دیگر گزینه‌ها، قاعده و الگوی قافیه در دو بیت هر گزینه، یکسان است.
- (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱ - سطح دشواری: دشوار)

۴۵. گزینه ۴ درست است.

- در این بیت، «کجاست» در پایان هر دو مصراع، هم در لفظ و هم در معنا تکرار شده است که در اصطلاح، «ردیف» است.
- واژه‌های «یار و عیار» واژه‌های قافیه این بیت هستند که هیچ‌گونه حرف الحاقی در پایان آن‌ها نیامده است و با توجه به اصل «تعیین هجای پایانی واژه‌های قافیه»، ابتدا آخرین هجای اصلی واژه قافیه را مشخص می‌کنیم؛ بدون در نظر گرفتن صامت آغاز هجا، از مصوّت به بعد، هر تعداد حرف آمده باشد، جزو حروف قافیه است و با توجه به این خوف، قاعده قافیه را نیز تعیین می‌کنیم.

حروف الحاقی که ممکن است بعد از حروف اصلی قافیه بیایند عبارت‌اند از:

«۱- شناسه‌ها: (م/ی / د = یم / ید / ند) ۲- ضمائر پیوسته یا متصل: (م / ت / ش = مان / تان / شان) ۳- پسوندها: «ان» جمع، «ن» پایان مصدرها، «تر، ترین» صفت تفضیلی و عالی، «گر» در پایان صفت‌های فاعلی و اسم، ...

۴- مخفّف صیغه‌های زمان حال «بودن»: (م / ی = یم / ید / ند) ۵- «ی» در پایان بعضی از واژه‌های مختوم به «ا» و «و»: مانند «ی» در پایان واژه‌های: رزم‌آزمای و جای، موی و بوی و گوی و پرخاش جوی، سرای و رای، و ...

(علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۱۱ - سطح دشواری؛ دشوار)

۴۶. گزینه ۳ درست است.

یکی از مواردی که در خطّ عروضی باید رعایت شود، امکان حذف همزه است. با توجه به مبحث اختیارات شاعری زبانی که در پایه دوازدهم به آن خواهیم پرداخت، همزه آغاز یک هجا یا واژه را هرگاه پیش از آن، صامتی آمده باشد، می‌توانیم به هنگام خواندن شعر حذف کنیم به شرطی که برای تعیین وزن و خوانش درست شعر به این نوع حذف نیاز داشته باشیم. به عنوان نمونه، اگر هر یک از واژه‌های صورت سؤال را مطابق علامت‌های مقابل آن‌ها تلفّظ کنیم، متوجه می‌شویم که در واژه‌های گزینه (۳)، همزه داخل این واژه‌ها تلفّظ نمی‌شود و در زبان حذف شده است درحالی‌که اگر نیاز نباشد، می‌توانیم همزه این واژه‌ها را حذف نکنیم که در این صورت، علامت هجایی واژه، کمی متفاوت می‌شود.

مانند: «بادآورده»: که با حذف همزه، به صورت «بادآورِد» تلفّظ می‌شود و علامت هجایی آن، به صورت «- - - U» تعیین می‌گردد. و بدون حذف همزه، به همان شکل اصلی «بادآورِد» تلفّظ و نوشته می‌شود اما علامت هجایی آن متفاوت است و به صورت «- - - U» تعیین می‌شود. در واژه‌های مشابه، همین وضعیّت برقرار است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۷۲؛ سطح دشواری؛ متوسط)

۴۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه (۱)، همزه آغاز واژه «است» بنا به ضرورت وزن، باید حذف بشود تا تعداد و ترتیب هجاها در پایه آوایی «رست درمان» - «- - - U» همانند و تکرار پایه آوایی «در دَ مَر یا» - «- - - U» باشد که در پایه پیش از آن آمده است. سایر گزینه‌ها درست است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۷ و ۶۸؛ سطح دشواری؛ متوسط)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

اگر هر یک از واژه‌های داده‌شده را به صورت هجایی تقطیع کنیم، متوجه می‌شویم که تمام واژه‌های گزینه (۲) از سه هجا تشکیل شده‌اند و مانند الگوی هجایی صورت سؤال، اولین هجای این واژه‌ها، دو واج دارد و هجای کوتاه است و علامت آن «U» است و هجای دوم و سوم این واژه‌ها سه واج دارد و هجای بلند است و علامت آن‌ها «-» است. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «سفینه» معادل الگوی هجایی «U-U»

(۳) واژه‌های «کاشته» و «روزنه»، معادل الگوی هجایی «-UU»

(۴) «التماس»، معادل الگوی هجایی «-U-U» و «سفینه»، معادل الگوی هجایی «U-U» است.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۷۱؛ سطح دشواری؛ متوسط)

۴۹. گزینه ۱ درست است.

اگر هر یک از مصراع‌ها را به صورت هجایی تقطیع کنیم و هجا هجا بخوانیم و مرز هجاها را مشخص کنیم، متوجه خواهیم شد که الگوی صورت سؤال، به همین ترتیب و به همین تعداد هجا، فقط در گزینه (۱) وجود دارد.

(م / رَن / جان / د / لَم / را / ک / این / مَر / غ / وَح / شی) = «- - - U - - - U - - - U - - - U»

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۹ و ۷۰؛ سطح دشواری؛ دشوار)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

برای این که دو مصراع یک بیت، هم وزن باشند، باید تعداد هجاها و ترتیب کوتاهی و بلندی آن‌ها در هر دو مصراع با هم یکی باشد تا در اثر این احساس نظم و هماهنگی و تکرار و توالی منظّم آوایی، وزن ایجاد و ادراک گردد.

(علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۴۹؛ سطح دشواری؛ متوسط)

۵۱. گزینه ۱ درست است.

هر دو بیت به فرجام بد جلوه‌گری اشاره دارند و می‌گویند که ابرازِ حُسن و زیبایی، زیان‌بار است. (علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۷۸؛ سطح دشواری: دشوار؟)

۵۲. گزینه ۴ درست است.

این بیت هم مثل عبارت صورت سؤال، به ضرورت رازداری در عشق تأکید دارد؛ اما، سایر ابیات بر این باورند که عشق، شرح‌دانی و وصف‌کردنی نیست. (علوم و فنون ادبی (۱) - درس ۶، ص ۵۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

شاعر در این بیت توصیه می‌کند که نباید براساس پیشینه آدم‌ها، آنان را قضاوت کرد اما سایر ابیات، خطرپذیری و همت داشتن و تحمل رنج و سختی را لازمه بزرگی و کامیابی می‌دانند. (علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۶۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

بررسی ابیات:

- (ب) بازگشت به اصل (ما ز بالاییم و بالا می‌رویم ...)؛ (درس ۹)
- (پ) وصف‌ناپذیری خداوند و ناتوانی عقل در شناخت او (ای صمدی که از ادراک خلق جدایی) (درس ۱۰)
- (الف) علاج‌ناپذیری درد عشق (چندان که گفتم غم با طیبیان / درمان نکردند مسکین غریبان) (درس ۱۱)
- (علوم و فنون ادبی (۱) - سؤال ترکیبی؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

این بیت، از فراق و جدایی حرفی نمی‌زند بلکه می‌گوید که معشوق همیشه حاضر است و در دل ما جای دارد! (علوم و فنون ادبی (۱) - ص ۷۶؛ سطح دشواری: متوسط)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۶. گزینه ۳ درست است.

- هرچه قدرت اقناع یک فرهنگ بیشتر باشد، «علت»، افراد کنش‌ها و اعمال متناسب با آن فرهنگ را بهتر انجام می‌دهند. «معلول»
- فرهنگ‌هایی که ظرفیت منطقی و عقلانی بیشتری دارند و با فطرت آدمیان سازگارترند «علت»، از قدرت اقناعی بیشتری برخوردارند. «معلول»
- هر جهان اجتماعی که روش‌های مناسبی برای کنترل اجتماعی نداشته باشد «علت»، بازتولیدش با مشکل مواجه می‌شود. «معلول»
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۹، ص ۸۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

- هویت‌های اجتماعی که فرد به صورت انفعالی می‌پذیرد ← هویت اجتماعی انتسابی «الف»
- جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی ← در جهان سکولار، فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار می‌کنند، منع می‌شوند. «ب»
- حرام بودن برخی مشاغل در اسلام ← در جهان دینی و معنوی، هویت‌هایی که ابعاد متعالی انسان را نفی کنند، به رسمیت شناخته نمی‌شوند. «ب»
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۰، ص ۸۷ و ۹۰؛ سطح دشواری: آسان)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

- مورد پذیرش بودن عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی نزد اعضای جهان اجتماعی ← تداوم هویت فرهنگی
- از بین رفتن اهمیت و اعتبار ارزش‌ها و عقاید، نزد اعضای جهان اجتماعی ← چالش در دوام هویت فرهنگی
- (جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۱، ص ۹۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

- جهانی دارای «هویتی حقیقی» است که واقعیت‌ها و آرمان‌های خود را فراموش نکند و آن آرمان‌ها و واقعیت‌ها مطابق با حق باشند.
- اگر عقاید و ارزش‌های یک جهان اجتماعی، مانع از آشنایی اعضای آن با حقیقت انسان و جهان شود، آن جهان دچار از خودبیگانگی حقیقی (فطری) می‌شود.
- از منظر قرآن به شناخت حقیقی رسیدن انسان نسبت به خود با نگرستن به خود و جهان با نگاه توحیدی صورت می‌پذیرد.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۲، ص ۱۰۶؛ سطح دشواری: آسان)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

همه گزینه‌ها جز گزینه (۴) درست هستند؛ در گزینه (۴) به جای کلمه «توحید و معنویت» باید نوشته شود «عقل و عقلانیت».
(جامعه‌شناسی (۱) - ترکیبی - درس ۱۲ و ۱۳، ص ۱۰۱ و ۱۰۹ و ۱۱۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۲ درست است.

عبارت دوم گزینه (۲) نیز نادرست است؛ زیرا، جامعه ضاله یک جامعه خدامحور (نه انسان‌محور) است که صورت تحریف‌شده‌ای دارد.
عبارت اول گزینه (۱) نادرست است؛ زیرا، این عبارت مربوط به دیدگاه هستی‌شناسی توحیدی (نه نظام لیبرال دموکراسی) در مورد ارزش‌ها اجتماعی اسلامی است.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵، ص ۱۲۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۲. گزینه ۳ درست است.

- مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های نظام اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی را شکل می‌دهد.
- هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، «سیاست» پدید می‌آید. با مشاهده گزینه متوجه می‌شویم که تنها در بخش اول گزینه (۳) تعریف نظام سیاسی مطرح شده است؛ بنابراین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۴) رد می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۵، ص ۱۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۳. گزینه ۳ درست است.

- در معرفی جوامع به ویژگی‌های جمعیتی آن‌ها مانند تعداد جمعیت، جوان و پیر و اشاره می‌کنند. چرا که جمعیت هر جامعه، بخشی از هویت آن محسوب می‌شود.
- گسترش جهان اجتماعی از طریق گسترش فرهنگ و معانی آن صورت می‌گیرد.
- جمعیت و اقتصاد از عینی‌ترین ابعاد هویت جامعه محسوب می‌شوند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱۶، ص ۱۳۲ و ۱۳۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۲ درست است.

علت شکل‌گیری هر یک از موارد زیر:
- پدیده‌های اجتماعی: کنش‌های اجتماعی افراد
- هنجار و ارزش اجتماعی: کنش اجتماعی افراد
- تداوم ارزش‌ها و هنجارها: عمل کردن انسان‌ها براساس ارزش‌ها و هنجارها
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۲، ص ۱۳ و ۱۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۵. گزینه ۱ درست است.

پیامدهای غیرارادی	پیامدهای ارادی		کنش
	وابسته به اراده دیگری	وابسته به اراده کنشگر	
تندرستی	مورد تحسین دیگران قرار گرفتن	ورزش حرفه‌ای و ورزشکار حرفه‌ای شدن	ورزش کردن
آسیب و بیماری برای خود و دیگران	مورد نکوهش دیگران قرار گرفتن	ترک یا معتاد شدن به آن	سیگار و قلیان کشیدن

(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۱، ص ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۶. گزینه ۳ درست است.

- تأثیر جهان طبیعی بر جهان اجتماعی: ورود پدیده‌های طبیعی به جهان اجتماعی باعث گسترش آن می‌شود؛ ولی جهان اجتماعی می‌تواند از این هم گسترده‌تر شود.
- لایه‌های عمیق جهان اجتماعی: تأثیرات فراگیر و همه‌جانبه دارند و کمتر در معرض تغییر قرار می‌گیرند.
- عضویت در جهان اجتماعی و نظم میان اعضای آن، با اراده و آگاهی انسان‌ها تعریف می‌شود و با قرارداد آن‌ها به وجود می‌آید و اعتباری است و آگاهی که براساس آن جهان اجتماعی شکل می‌گیرد، آگاهی مشترک و عمومی است.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۳ و ۴، ص ۲۲ و ۲۴ و ۲۶ و ۳۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۷. گزینه ۲ درست است.

(الف) تصور من از سؤالات جامعه‌شناسی کنکور ۱۴۰۴: ذهنی و خرد
(ب) مراقبت از اموال عمومی: عینی و کلان
(پ) عیادت از بیمار: خرد و عینی
(ت) آزادی بیان: کلان و ذهنی
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۴، ص ۳۲؛ سطح دشواری: آسان)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

جهان اجتماعی با آگاهی و اراده افراد انسانی پدید می‌آید، ولی این پدیده، پس از آنکه با کنش انسان تحقق پیدا کرد، پیامدها و الزام‌هایی را به دنبال می‌آورد که وابسته به قرارداد و اراده تک‌تک افراد نیست. این پیامدها خود، موقعیت جدیدی (فرصت‌ها و محدودیت‌ها) را برای کنش‌ها و انتخاب‌های بعدی ما فراهم می‌آورد.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۶، ص ۴۶ و ۴۸ و ۴۹؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

- تحمل دیگران از ارزش‌های حق و بی‌عدالتی، تجاوز به حقوق دیگران، شرک، دنیاپرستی و... از جمله عقاید و ارزش‌های باطل‌اند.
- آرمان‌ها و قلمرو آرمانی همان نظام معیار جهان اجتماعی است که بسیاری کم و بیش به آن عمل می‌کنند و برخی هم آن را مراعات نمی‌کنند.
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۵ و ۷، ص ۵۲ و ۵۳ و ۵۶ و ۵۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:
(۱) برخی ویژگی‌ها تغییر نمی‌کنند؛ مانند زمان و مکان تولد؛ ولی دانایی و توانایی متغیر است.
(۲) بعضی ویژگی‌ها هستند که می‌توانیم با تلاش و کوشش خود، آن‌ها را تغییر دهیم مانند زرنگی یا تنبلی، صبوری یا زودرنجی و... که ویژگی‌های فردی ما هستند.
(۴) هر فردی در طول زندگی خود، تغییرات هویتی بسیاری را پشت سر می‌گذارد؛ برای مثال از نوزادی، کودکی، نوجوانی و جوانی یا از بی‌سوادی، کم‌سوادی، دانشمندی و فرهیختگی می‌گذرد؛ ولی خود می‌داند همان شخصی است که همه آن تغییرات را سپری کرده است
(جامعه‌شناسی (۱) - درس ۸، ص ۶۸؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ (۱)

۷۱. گزینه ۳ درست است.

عبارت‌های درست:
(الف) در دوره اشکانیان، گاه‌شماری‌های بابلی، سلوکی و اوستایی متداول بود.
(پ) مبدأ گاه‌شماری اوستایی به تخت نشستن هر پادشاه بود.
بررسی عبارت‌های نادرست:
ب و ت) در این گاه‌شماری سال به ۱۲ ماه خورشیدی ۳۰ روزه تقسیم می‌شد. سپس پنج روز اضافی را به نام «اندرگاه» (پنجه) به آخر ماه دوازدهم می‌افزودند.
(تاریخ (۱) - درس ۲؛ ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

عبارت سؤال و موارد «الف» و «پ» مربوط به دوره تاریخی هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

هر دو عبارت «ب» و «پ» درباره اهمیت باستان‌شناسی در مطالعه دوران پیش از تاریخ است.

(تاریخ (۱) - درس ۳، ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

الف) صنعتگران سومری علاوه بر مهارت در سفالگری، در ساخت ابزار و جنگ‌افزارهای مفرغین نیز ماهر بودند.

ب) حکومت آشور با لشکرکشی‌های پیاپی بر سرزمین‌های همجوار و غارت و ویران کردن آن‌ها، بر قلمرو و ثروت خود افزود.

پ) مصریان مردمی صبور و فرمان‌بر بودند.

ت) در میان تمدن‌های نخستین، تمدن چین به سبب موقعیت ویژه جغرافیایی خود، کمتر تحت تأثیر و نفوذ خارجی بوده است.

(تاریخ (۱) - درس ۴ و ۵، ص ۳۶، ۳۷، ۴۰ و ۴۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

وقایع دوران سلوکیان و اشکانیان به ترتیب در گزینه (۱) ذکر شده است.

توضیح گزینه‌های نادرست:

(۲) سلوکوس قبل از ارشک به قدرت رسید.

(۳) ایجاد شهرهای جدید قبل از پیروزی فرهاد دوم رخ داده است.

(۴) انتقال پایتخت به شهر انطاکیه قبل از به قدرت رسیدن ارشک رخ داده است.

(تاریخ (۱) - درس ۹، ص ۹۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه درست پاسخ:

علل و عوامل فروپاشی و انحطاط حکومت هخامنشی:

- تحولات دوران اردشیر دوم که به تفرقه درونی و نبرد بین دو برادر کورش کوچک و اردشیر دوم انجامید.

- خوش‌گذرانی و راحت‌طلبی اردشیر دوم

- در دوران اردشیر دوم مصر از سیطره هخامنشیان خارج شد و داریوش سوم آخرین فرمانروای هخامنشی پس از قتل اردشیر

سوم بر تخت شاهی نشست.

- در زمان پادشاهی داریوش سوم، اسکندر با سپاهی بسیار قوی در سه نبرد (گرانیکوس - ایسوس - گوگمل)، سپاه هخامنشی را شکست داد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

۱ و ۲) جزو اقدامات و اصلاحات اداری و اقتصادی داریوش می‌باشد.

۳) شکست خشایارشا و سالامیس و عقب‌نشینی ایران در نبرد مارتن از علل و عوامل فروپاشی هخامنشیان نیست.

(تاریخ (۱) - درس ۳، ص ۸۷، ۸۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۶. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارات درست:

- بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در برخی سکونتگاه‌های کهن مانند شهداد، تل ابلیس و تپه یحیی در استان کرمان و

تپه زاغه در قزوین، بیانگر آن است که در حدود ۵ تا ۷ هزار سال پیش ساکنان این سکونتگاه‌ها به فنون ذوب و قالب‌گیری

مس دست یافته بودند.

- همچنین مفرغ‌های لرستان، بهترین نمونه از صنعت و هنر فلزکاری ایران به‌شمار می‌روند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۲) آشوریان در شمال بین‌النهرین به قدرت رسیدند.

(۳) قوم اکد به رهبری سارگن در مرکز بین‌النهرین به‌قدرت رسیدند.

(۴) بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در شهداد و تل ابلیس یافت شده است، و قوم آموری در مرکز بین‌النهرین به

فرماندهی حمورابی به قدرت رسیدند.

(تاریخ (۱) - درس ۳، ص ۷۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۷. گزینه ۳ درست است.

گزینه پاسخ:

۳) اما مقابله با آشوریان را هخامنشیان انجام ندادند؛ بلکه دهیوک مؤسس سلسله ماد با گردآوری جنگاوران قبایل متحد به مقابله با آشوریان برخاست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) هم‌چنین، داریوش یکم، سپاه ده‌هزار نفری «جاویدان» که یک نیروی ویژه بود را تشکیل داد.

۲) اساس تشکیلات نظامی اشکانیان، را سواره نظام چابکی تشکیل داده بود.

۴) از طرفی، آسوارن سواره نظام سنگین اسلحه ساسانی بودند که سرتاپای آنان با زره‌های فلزی پوشیده شده بود.

(تاریخ (۱) - درس ۱۱، ص ۱۰۶، ۱۰۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۸. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) مربوط به دوران هخامنشیان است.

۳ و ۴) مربوط به دوران ساسانیان است.

(تاریخ (۱) - درس ۱۲، ص ۱۱۰ و ۱۱۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

اصلاح گزینه پاسخ:

شوش، یکی از پایتخت‌های هخامنشی را به شهر سارد در آسیای صغیر متصل می‌کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) جاده شاهی در دوره هخامنشیان و به فرمان داریوش یکم، احداث شد.

۳) در فاصله هر ۲۵ یا ۳۰ کیلومتر در جاده شاهی، یک ایستگاه برای کاروان‌ها وجود داشت.

۴) این جاده شهر شوش، یکی از پایتخت‌های هخامنشی را به سارد در آسیای صغیر متصل می‌کرد. این جاده بیش از ۲۴۰۰ کیلومتر طول داشت.

(تاریخ (۱) - درس ۱۳، ص ۱۲۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۴ درست است.

حکومت ساسانی به هنر و هنرمندان اهمیت می‌داد. بر اثر توجه حکومت ساسانی به هنر و پشتیبانی آنان از هنرمندان، هنری پدید آمد که به لحاظ عظمت و شکوه، با هنر روم برابری می‌کرد و گاه بر آن برتری داشت.

(تاریخ (۱) - درس ۱۶، ص ۱۴۹؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیای ایران

۸۱. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

ب) از آنجا که جغرافیا روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می‌کند؛ بنابراین، شناخت توان‌ها و ظرفیت‌های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست.

ت) رابطه بین جغرافیا با سایر علوم دوسویه بوده و در یک جریان دوطرفه از داده‌ها و یافته‌های یکدیگر استفاده می‌کنند.

(جغرافیا (۱) - درس ۱، ص ۲ و ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

مورد «الف» در پژوهش جغرافیایی، مرحله سوم و گردآوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای است.

مورد «ب» در پژوهش جغرافیایی مرحله اول (بیان مسئله) است.

توضیح گزینه‌های نادرست:

(۱) هر دو عبارت نادرست است؛ زیرا، بردن ابزار سنجش و اطلاعاتی مربوط به گردآوری اطلاعات از روش میدانی است و مرحله حساس پژوهش، «فرضیه‌سازی» است؛ یعنی گام دوم

(۲) عبارت اول درست و مربوط به گام سوم است؛ اما عبارت دوم نادرست است؛ زیرا، دانش و تجربیات پژوهشی محقق، در مرحله دوم (تدوین فرضیه) مهم است.

(۳) عبارت اول نادرست است؛ زیرا، بخش اول پردازش است که پس از جمع‌آوری اطلاعات صورت می‌گیرد. عبارت دوم هم نادرست است؛ زیرا، مربوط به مرحله دوم یعنی، تدوین فرضیه است.

تکات تکمیلی:

مراحل پژوهش در جغرافیا:

- طرح سؤال و بیان مسئله
- تدوین مسئله
- جمع‌آوری اطلاعات
- پردازش اطلاعات
- نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

(جغرافیا (۱) - درس ۲، ص ۱۰ تا ۱۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۳. گزینه ۱ درست است.

ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره اروپا، آفریقا و آسیا در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به‌عنوان حلقه‌ای از زنجیره حمل‌ونقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.

(جغرافیا (۱) - درس ۳، ص ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۴. گزینه ۴ درست است.

(ب) با پیشرفت فناوری و وسایل حمل‌ونقل، حرکت و جابه‌جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است.

(پ) در انواع مهاجرت، گاهی مهاجرت‌های گروهی براساس تصمیمات سیاسی انجام می‌شود.

بررسی موارد نادرست:

(الف) افراد در مهاجرت، بین دو واحد جغرافیایی جابه‌جا می‌شوند.

(ت) مهاجرت به هر شکلی که انجام شود، برای کشوری که افراد از آن خارج می‌شوند (مهاجرفرست) و همچنین برای کشوری که افراد به آن وارد می‌شوند (مهاجرپذیر)، تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط‌زیستی را به همراه دارد.

(جغرافیا (۱) - درس ۷، ص ۷۲ و ۷۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۱ درست است.

شکل سکونتگاه‌ها به‌علت افزایش جمعیت به‌تدریج تغییر یافته است؛ رشد سریع جمعیت از یک‌سو، بر تعداد جمعیت شهرها افزوده است و از سوی دیگر با تبدیل نقاط روستایی به شهر، تعداد نقاط شهری را افزایش داده است. نقش سکونتگاه‌ها در چهره و سیمای آن‌ها منعکس می‌شود.

(جغرافیا (۱) - درس ۹، ص ۹۰، ۹۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۲ درست است.

گسترده‌گی کشور در عرض جغرافیایی، تنوع اقلیمی و گونه‌های گیاهی، وضعیت مناسبی را برای پرورش انواع دام فراهم کرده است. علاوه‌بر آن روند رو به رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش‌های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور شده است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

(۳) بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را صنایع مربوط به فلزات اساسی پوشش می‌دهد.

(۴) اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان‌های محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.

(جغرافیا (۱) - درس ۱۰، ص ۹۶، ۹۷، ۹۹، ۱۰۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۷. گزینه ۱ درست است.

توضیح گزینه‌های نادرست:

(۲) همگی مربوط به تغییر شکل دشت‌هاست.

(۳) مواردی مانند دوری از دریا، جابه‌جایی شن و ماسه (عوامل طبیعی) نادرست است.

(۴) عوامل انسانی مربوط به تغییر دشت‌هاست.

(جغرافیا (۱) - درس ۴، ص ۲۸، ۳۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

به‌طور کلی، سه عامل بر آب‌وهوای ایران تأثیر می‌گذارد:

۱- موقعیت جغرافیایی (که شامل الف) عرض جغرافیایی (ب) قرار گرفتن ایران در کمربند پرفشار جنب‌حاره و (پ) فاصله از منابع رطوبتی و دریاهاست.

۲- میزان ارتفاع و جهت کوهستان‌ها

۳- ورود توده‌های هوا به کشور

نکته: موارد موجود در صورت سؤال تناسب‌های درستی را ارائه می‌دهند و صرفاً شما باید براساس گزینه‌ها تصمیم بگیرید. بررسی گزینه‌ها:

(۱) «پ» و «ب» دو موضوع مجزا از هم هستند.

(۲) توده‌های هوا عامل جداگانه‌ای برای تأثیر بر آب‌وهوا هستند.

(۳) توده‌های هوا خودشان عامل جداگانه‌ای برای تأثیرگذاری بر آب‌وهوا هستند.

(۴) عبارتی درست است. گفتیم که عرض جغرافیایی و پرفشار، عوامل موقعیت جغرافیایی هستند.

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۳۷ و ۳۸ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۳ درست است.

برای پاسخ به این سؤال، باید اول سایر توده‌ها را شناخت.

نام توده هوا	جهت نفوذ به کشور	زمان ورود به کشور	اثر آب‌وهوایی
سرد و خشک سیبری	شمال شرقی ایران	دوره سرد سال	ایجاد سرما و بارش در سواحل خزر
مرطوب موسمی	جنوب شرقی ایران	دوره گرم سال	ایجاد باران‌های سیلابی در جنوب شرق ایران
مرطوب غربی	غرب ایران	دوره سرد سال	ایجاد برف و باران
سودانی	جنوب غربی ایران	دوره سرد سال	ایجاد بارندگی
گرم و خشک	جنوب و جنوب غربی ایران	دوره گرم سال	افزایش شدید دما

پس بنابراین، با توجه به جدول بالا، موارد «الف» تا «پ» مشخص می‌شوند.

الف: سرد و خشک / ب: جنوب شرقی / پ: دوره سرد سال / ت: ایجاد باران‌های سیلابی

(جغرافیا (۱) - درس ۵، ص ۴۰؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۰. گزینه ۲ درست است.

کانون‌های آگیری که بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش داشته باشند و حداقل در هشت ماه از سال، این بارش‌ها اتفاق بیفتد، به آن‌ها «کانون‌های دائمی» می‌گویند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ۵۰۰ درست است نه ۳۰۰.

(۳) مربوط به کانون‌های فصلی است.

(۴) مربوط به کانون‌های اتفاقی است.

نکات تکمیلی:

- کانون‌های دائمی: - کانون‌های آگیری که بیش از ۵۰۰ میلی‌متر بارش دارد.

- بارش حداقل در هشت ماه از سال

- کانون‌های فصلی: - ذخیره برف تا ابتدای ماه‌های گرم سال

- کانون‌های اتفاقی: - بارش‌های کوتاه و اتفاقی

- در کوهستان‌های نزدیک به مناطق گرم و خشک

(جغرافیا (۱) - درس ۶، ص ۵۰؛ سطح دشواری: متوسط)

منطق

۹۱. گزینه ۴ درست است.

زیرا تفکر بدون استفاده از قواعد منطقی محال و ناممکن است. حتی کسانی که در اندیشه خود خطا می‌کنند در واقع و الزاماً از قواعد منطقی استفاده می‌کنند و نمی‌توانند استفاده نکنند. اما به سبب آنکه از قواعد منطقی به درستی استفاده نمی‌کنند، بیشتر اوقات دچار خطای در اندیشه و مغالطه می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست است؛ زیرا، منطق‌دانان قواعد منطقی را کشف و تدوین نموده‌اند نه ابداع. انسان به‌طور طبیعی بر اساس قواعد منطقی می‌اندیشد و منطق‌دانان فقط این قواعد را کشف و تدوین نموده‌اند که با استفاده درست از آن قواعد خطای در اندیشه کاهش می‌یابد.

(۲) نادرست است؛ زیرا، صرف دانستن قواعد منطقی موجب در امان ماندن از خطای در اندیشه نمی‌شود (شرط لازم هست ولی کافی نیست) بلکه ضمن دانستن قواعد منطقی باید آن را به کار برد.

(۳) نادرست است؛ زیرا، بدون استفاده از قواعد منطقی اندیشیدن چه به درستی و چه به خطا، محال است. کسانی که در اندیشه خود دچار خطا می‌شوند بدان معنا نیست که از قواعد منطقی استفاده نمی‌کنند بلکه بدان معنا است که از قواعد منطقی استفاده می‌کنند اما به درستی استفاده نمی‌کنند. (تمرین و ممارست)

یادمان باشد که به‌طور کلی چه به درستی چه به خطا، اندیشه و تفکر بدون استفاده از قواعد منطقی، محال است.

(منطق - درس ۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۳ درست است.

چون در این گزینه احتمال مغالطه توسط به معنای ظاهری می‌رود یعنی منظور از من «حساب کردم» به دلالت التزامی یعنی پولش را من پرداخت کردم ولی به دلالت مطابقی یعنی من محاسبه کردم که پول شیرآب چقدر می‌شود. (سایر گزینه‌ها احتمال مغالطه اشتراک لفظی دارند).

گزینه‌های ۱ و ۲ و ۳، احتمال مغالطه اشتراک لفظی دارند و پاسخ مورد نظر نیستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) محسن شیر خرید ممکن است شیر درنده مثلاً برای باغ وحش خریده باشد یا شیر خوردنی برای خوردن و یا شیر آب برای لوله‌کشی. (یعنی احتمال مغالطه اشتراک لفظی)

(۲) آن چیز مانند شیر است یعنی ممکن است مانند شیر درنده باشد یا مانند شیر آب باشد و یا مانند دوغ مثل شیر خوردنی باشد. (یعنی احتمال مغالطه اشتراک لفظی)

(۴) از شیر می‌توان استفاده‌های زیادی کرد. ممکن است منظور شیر آب یا شیر خوردنی و یا شیر درنده باشد. (یعنی احتمال مغالطه اشتراک لفظی)

(منطق - درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۳. گزینه ۱ درست است.

چون مفهوم جزئی فقط قابلیت انطباق بر یک مصداق مشخص را دارد اما ممکن است مصداق خارجی و عینی داشته یا نداشته باشد. مفهوم جزئی فاقد مصداق عینی مثل نام بیشتر شخصیت‌های کارتون‌ی یا داستانی (دقت شود نوع موجودات خیالی کلی است. مثل سندباد، غول عینی دیو و ...) و مفهوم کلی آن است که فقط قابلیت انطباق بر مصادیق متعدد را دارد اما ممکن است هیچ مصداقی نداشته باشد مثل مولود مریخ و یا یک مصداق بیشتر نداشته باشد مثل خدا و ممکن است دارای مصادیق متعددی باشد مثل آهو.

خوب دقت کنید مفهوم جزئی و کلی مثل ظرف می‌ماند مثلاً ظرف یک لیتری آن است که فقط ظرفیت یک لیتر آب را دارد اما این بدان معنا نیست که حتماً درون آن یک لیتر آب هم هست ممکن است درونش آب باشد یا نباشد اما ظرفیتش یک لیتر است مفهوم جزئی هم این‌گونه است فقط ظرفیت و قابلیت انطباق بر یک مصداق مشخص را دارد حالا ممکن است مصداقی داشته باشد یا نداشته باشد. مفهوم کلی هم مثلاً مثل ظرف هزار لیتری است اما این بدان معنا نیست که حتماً هزار لیتر مایع هم در درون آن هست بلکه ممکن است هیچ مایعی درون آن نباشد و یا کمی مایع درون آن باشد و یا پر از مایع باشد. مفهوم کلی هم این‌گونه است ممکن است هیچ مصداقی نداشته باشد و یا یک مصداق بیشتر نداشته باشد و یا مصادیق متعددی داشته باشد در هر حال فقط قابلیت انطباق بر مصادیق متعدد را دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) نادرست است؛ زیرا، ممکن است مفهوم جزئی هیچ مصداقی نداشته باشد و همچنین بعضی از مفاهیم کلی هم یک مصداق بیشتر ندارند؛ مثل، مفهوم‌های مولود کعبه و خدا و همچنین این‌گونه نیست که همه مفاهیم‌های کلی دارای مصادیق متعدد باشند بلکه بعضی مفاهیم کلی هیچ مصداقی ندارند؛ مثل، شریک خدا، مربع پنج‌ضلعی، مولود مریخ. ... و یا بعضی مفاهیم کلی یک مصداق بیشتر ندارند مثل خدا

۳) نادرست است؛ زیرا، مفهوم جزئی ممکن است دارای مصداق باشد و ممکن است بدون مصداق باشد.

مفهوم جزئی قابلیت انطباق بر یک مصداق مشخص را دارد ولی مفهوم کلی دارای مصادیق متعدد است.

۴) نادرست است؛ زیرا، این‌گونه مفهوم کلی دارای مصادیق متعدد است درست نیست زیرا، مفهوم کلی می‌تواند فاقد مصداق و یا تک مصداقی باشد که مثال‌هایش را در توضیح گزینه‌های قبلی آورده‌ایم.

(منطق - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۴. گزینه ۴ درست است.

چون بعضی غیرآهوها حیوان هستند مثل اسب، بعضی غیرآهوها حیوان نیستند مثل درخت بعضی حیوان‌ها غیرآهو هستند مثل شیر بعضی حیوان‌ها غیرآهو نیستند مثل خود آهو ← نسبت عموم و خصوص من‌وجه برقرار است؛ مانند گزینه (۴).

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱ و ۲) نسبت تباین برقرار است.

۳) نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.

(منطق - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۵. گزینه ۳ درست است.

چون استنتاج بهترین تبیین کاربرد زیادی بین مردم دارد. همچنین در واقع خیلی از فرضیه‌های علمی که مورد بررسی قرار می‌گیرند همان‌گونه که از اسمشان پیداست فرضیه و استنتاج بهترین تبیین هستند که پس از استنتاج، مورد بررسی دقیق قرار گرفته و در صورت درست بودن پذیرفته می‌شود و در صورت نادرست بودن کنار گذاشته می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نادرست است؛ زیرا، مغالطه تمثیل ناروا مربوط به حیطة استدلال است.

۲) نادرست است؛ زیرا، مغالطه تعمیم شتاب‌زده مربوط به حیطة استدلال است و آن هم با رعایت نکردن شرایط استقرای تعمیمی قوی.

۴) نادرست است؛ زیرا، حتی قوی‌ترین نوع استقرای تعمیمی هم ممکن است نتیجه نادرستی داشته باشد یعنی، هیچ وقت مقدمات همه استقراءها از نتیجه حمایت قطعی نمی‌کنند.

(منطق - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۶. گزینه ۳ درست است

ابتدا اصل قضیه را به‌دست می‌آوریم ← هر الف ب است. سپس عکس مستوی آن و بعداً تناقض آن را به‌دست می‌آوریم: عکس مستوی بعضی ب الف است تناقض هیچ ب الف نیست. قضیه جدید با متضاد قضیه اصلی مقایسه می‌شود: هیچ ب الف نیست و هیچ الف ب نیست، نسبت عکس مستوی دارد.

(منطق - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) اگر مقدمات قیاسی صادق باشد، لزوماً نتیجه آن هم صادق خواهد بود اما برعکس آن درست نیست، یعنی نمی‌توان گفت وقتی نتیجه قیاسی صادق است، پس حتماً مقدماتش صادق بوده. (رد گزینه ۱)
- (۲) در قیاس شکل اول و دوم اقتراعی کلی یا جزئی بودن نتیجه از طریق مقدمات آن معین گردیده، به عبارت دیگر جزئی بودن یکی از مقدمات قیاس موجب جری شدن کمیت (سور) نتیجه خواهد بود، اما در شکل سوم بنا به اعتبارات ذهنی و نظر منطق‌دانان همه نتایج معتبر جزئی هستند فارغ از اینکه مقدمات قیاس، هر دو کلی باشد.
- (۴) در انواع قیاس اقتراعی حملی یا استثنایی یکی از مقدمات همواره یک قضیه حملی خواهد بود. (منطق - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۱ درست است.

گزینه (۱) از دو مفهوم متناقض می‌توان به یک قضیه حقیقی رسید مانند گزینه (۱): تفکر یا تعریف است یا استدلال. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است.
- (۳ و ۴) دو ضد داریم که می‌تواند در قضیه منفصل مانعة‌الجمع به کار رود. (منطق - درس ۹ سطح دشواری: متوسط)

۹۹. گزینه ۲ درست است.

- اگر چه نقد سخن (ما قال) با نقد گوینده (من قال) متفاوت است اما این امر که گوینده را زیر سؤال ببریم همیشه به معنای دچار شدن به مغالطه نیست. (رد گزینه ۱)
- بود و نبود مغالطه در یک سخن (استدلال) ارتباطی با اینکه مخاطب آن را دریافته یا نه، ندارد. (رد گزینه ۳)
 - زیر سؤال بردن گوینده یک سخن لزوماً کاری غیراخلاقی محسوب نمی‌شود. (رد گزینه ۴)
- (منطق - درس ۱۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

اینجا از چند مورد (گاهی) به بقیه موارد، تعمیم دهیم احتمال دچار شدن به مغالطه تعمیم ناروا وجود دارد. (منطق - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

عربی

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

- «الخلقَة»: «مضاف إلیه» است نه صفت؛ (رد گزینه‌های ۲، ۴)
- «المُضِيء»: در گزینه (۳) ترجمه نشده است.
- «عیون»: جمع است که در گزینه (۳) مفرد ترجمه شد و فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه شد. (عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

- «تَنَوُّعُ مَعَالِمِ إِيْران»: ترکیب اضافی است. (رد گزینه ۲)
 - «يُسَجِّعُ»: تشویق می‌کند، فعل معلوم است. (رد گزینه ۱)
 - «اسْتِقْرَارُ الْوَضْعِ»: ترکیب اضافی است، در وضعیت ایمن و عدم ترجمه ضمیر «ها» در «آثَارِهَا الْخَلَابَةِ» (رد گزینه ۴)
- (عربی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۳. گزینه ۱ درست است.

- «اسْتَمْعُوا»: فعل امر است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
 - «قُرِئَ»: فعل مجهول است. (رد گزینه ۴)
- (عربی (۱) - درس ۶ و ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

«أَمَرَنِي» فعل ماضی‌ای است که (نون وقایه) دارد به معنی مرا امر کرد؛ (ردّ گزینه‌های ۱، ۲ و ۳) (عربی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

«شَحَرَقُ» فعل مجهول و «المستعرة» صفت است برای «الشَّمْس». ترجمه درست آن: (سرهایمان زیر أشعه سوزان خورشید سوزانده می‌شود). (عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۶. گزینه ۲ درست است.

«استفاده می‌کند» فعل مضارع معلوم است. (ردّ گزینه‌های ۱، ۳ و ۴)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

«المَصَافِي»: «المَصَفَى» (عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۴ درست است.

- «الإسراء»: حرکت شخص در شب است نه در شب و روز. بررسی سایر گزینه‌ها:

- «الأسیر»: او از کسانی است که در جنگ مغلوب می‌شوند؛ پس، دشمن آن‌ها را می‌گیرد.

- «الأُسرة»: اعضای یک خانه که باهم به‌عنوان خانواده زندگی می‌کنند.

- «السّریر»: (تخت خواب): از وسایلی است که مانند ملافه برای خوابیدن استفاده می‌شود.

(عربی (۱) - درس ۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۹. گزینه ۳ درست است.

طبق ترجمه، «ظلام» معنی مفعولی دارد (تاریکی دریا را)؛ و «ظلام» که اسمی مذکر است نمی‌تواند فاعل فعل مؤنث «تَحَوَّلَ» باشد. (عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۰. گزینه ۲ درست است.

فعل «يُسْتَعْرَقُ» باب استفعال است و با توجه به مجهول بودن صحیح آن «يُسْتَعْرَقُ» می‌باشد، و همچنین «لِإِسْتِخْرَاجٍ» درست آن «لِإِسْتِخْرَاجٍ» است.

(عربی (۱) - ترکیبی؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۱. گزینه ۱ درست است.

در گزینه‌های ۲، ۳ و ۴ فاعل به‌ترتیب اسم ظاهر «صاحب، الطیبیات، مَنْ» می‌باشد؛ در گزینه (۱) فاعل هر دو فعل، ضمیر بارز است. (عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

برای مجهول کردن جمله، باید ابتدا فاعل فعل معلوم که در این عبارت ضمیر مستتر «نحن» است را حذف کنیم و مفعول را به جای فاعل بگذاریم و از حالت منصوبی به مرفوعی تبدیل نماییم (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳) و سپس فعل را به صیغه متناسب با فاعل جدیدمان (نائب فاعل) بیاوریم. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)

(عربی (۱) - درس ۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

سؤال اسامی مبنی را خواسته است که ضمائر و ظروف نیز جزو اسامی و مبنی هستند و ضمیر متصل متکلم وحده (ي و بَعْد) که ظرف است در گزینه (۳) آمده و در سایر گزینه‌ها هیچ اسم مبنی‌ای وجود ندارد.

(عربی (۱) - درس ۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) سه حرف اصلی «خ - م - ن» از باب تفعیل «تخمین» است.

(۲) سه حرف اصلی «ر - ف - ع»

(۳) «س - ع - د»

(۴) «ش - ه - د»

(عربی (۱) - درس ۳، ۴ و ۶؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

به‌ازای هر مبتدا یک جمله اسمیه داریم و به‌ازای هر فعل یک جمله فعلیه؛ در این عبارت، «الغابة و أشجار» مبتدا و خبرشان

به‌ترتیب، «أرض و لها» است. دو جمله بعدی، فعلیه هستند. (عبارت، دو جمله اسمیه و دو جمله فعلیه دارد.)

(عربی (۱) - درس ۵؛ سطح دشواری: دشوار)